



**Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı**

# **YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI**

— Ocak 2022 —

## Yatırım Teşvik Uygulamaları

### a) Yatırım Teşvik Sistemi

- Amaç ve İlgili Mevzuat
- *Destek Unsurları*
- *Yatırım Teşvik Uygulamaları*
- *Destek Oran ve Süreleri*
- *6. Bölge Destekleri*

### b) Cazibe Merkezleri Programı

### c) Hamle Programı



# YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

## Yatırım Teşvik Mevzuatı

Yatırımlar, Bakanlar Kurulu Kararı ve bu Karar'ın uygulanmasına ilişkin tebliğ hükümleri çerçevesinde desteklenmektedir.

- **2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”** (19.06.2012 tarihli Resmi Gazete)
- **2012/1 Sayılı Uygulama Tebliği** (20.06.2012 tarihli Resmi Gazete)

## Yatırım Teşvik Sisteminin Amacı

- Cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin üretiminin artırılması,
- Teknolojik dönüşümü sağlayacak yüksek ve orta-yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi,
- En az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması,
- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması,
- Destek unsurlarının etkinliğinin artırılması,
- Kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi.



# YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

## BÖLGESEL TEŞVİK

İller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedefler.

## ÖNCELİKLİ YATIRIM KONULARI

Belirli yatırım konularının 5. Bölge destekleri ile desteklenmesi hedeflenmektedir.

## STRATEJİK YATIRIMLAR

Cari açığın azaltılmasına katkı sağlayacak katma değeri yüksek yatırımlar desteklenmektedir.

## GENEL TEŞVİK

Teşvik edilmeyecek yatırım konuları dışında kalan tüm yatırımları kapsamaktadır.



# YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİNDE DESTEK UNSURLARI







# Destek Unsurları

Destek Unsurları	Genel Teşvik Uygulamaları	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Öncelikli Yatırımların Teşviki	Stratejik Yatırımların Teşviki
KDV İstisnası	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi		✓	✓	✓
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		✓	✓	✓
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		✓	✓	✓
Faiz veya Kar Payı Desteği		✓	✓	✓
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓
KDV İadesi				✓

## KDV İSTİSNASI

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralama için **katma değer vergisinin ödenmemesi** şeklinde uygulanır.
- İmalat ve turizm sektöründe belge kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları, **31/12/2025** tarihine kadar KDV istisnasından yararlandırılabilir.

## GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için **gümrük vergisinin ödenmemesi** şeklinde uygulanır.\*

\*29/6/2021 tarihinden itibaren yapılan başvurulara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında ithal edilecek makine ve teçhizatlar için, 3305 Sayılı Kararın EK-8'inde belirtilen makine ve teçhizat için gümrük vergisi muafiyeti uygulanmaz. Söz konusu makine ve teçhizatlar kullanılmış veya yenileştirilmiş olarak teşvik belgesi kapsamında temin edilemez.

## VERGİ İNDİRİMİ

Vergi İndirimi; gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli olarak uygulanmasıdır.

Bu destek, stratejik yatırımlar, bölgesel teşvik uygulamaları ve öncelikli yatırımların teşviki uygulamaları çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında sağlanır.

### FAİZ VEYA KÂR PAYI DESTEĞİ

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan **en az bir yıl vadeli krediler için** sağlanan bir finansman desteğidir.
- Teşvik belgesinde kayıtlı **sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye** ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmı Bakanlığımızca karşılanmaktadır.
- Bu destek unsuru, **stratejik yatırımlar, 3., 4., 5. ve 6. Bölgelerde bölgesel teşvik ve öncelikli yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında** yapılacak yatırımlar için uygulanır.



## YATIRIM YERİ TAHSİSİ

- Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiş stratejik yatırımlar, bölgesel ve öncelikli yatırımlar için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilebilir.

### SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan **ilave istihdam için** ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin **asgari ücrete tekabül eden kısmının** belirli bir süre Bakanlıkça karşılanmasıdır.
- Stratejik yatırımlar, bölgesel ve öncelikli yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında düzenlenen teşvik belgeleri için uygulanır.

### SİGORTA PRİMİ DESTEĞİ

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan **ilave istihdam için** ödenmesi gereken **sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının** 10 yıl süreyle Bakanlıkça karşılanmasıdır.
- Genel teşvik uygulamaları hariç olmak üzere, **sadece 6. Bölgede** gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülür. Ayrıca, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenen stratejik yatırımlar için de uygulanabilir.



## KDV İADESİ

- Sabit yatırım tutarı **500 milyon Türk Lirasının** üzerindeki Stratejik Yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir.

## ASGARİ YATIRIM TUTARI

- Genel Teşvik Sistemi'nde asgari sabit yatırım tutarı;
  - I. ve II. Bölgelerde **3 milyon TL**,
  - III., IV., V. ve VI. Bölgelerde **1 Milyon 500 bin TL**'dir.
- Stratejik Yatırımlar için belirlenen asgari sabit yatırım tutarı **50 milyon TL**'dir.
- Bölgesel Teşvik Uygulamaları için ise **asgari 1 Milyon 500 bin TL** başlamak üzere desteklenen her bir sektör ve her bir il için ayrı ayrı belirlenmiştir.



# YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI



# YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

**BÖLGESEL TEŞVİK  
UYGULAMALARI**

ÖNCELİKLİ  
YATIRIMLAR

STRATEJİK  
YATIRIMLAR

GENEL TEŞVİK  
UYGULAMALARI

## Bölgesel Teşvik Uygulamaları

- İller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedefler.
- İllerin gelişmişlik seviyelerine göre yardım yoğunlukları farklılaştırılmıştır.
- Desteklenecek sektörler, illerin potansiyelleri ve ekonomik ölçek büyüklükleri dikkate alınarak tespit edilmiştir.
- İller SEGE 2017 çalışması esas alınarak 6 Bölgeye ayrılmış ve SEGE 2022 ilçe çalışması esas alınarak ilçe bazlı teşvik sistemi uygulamaya alınmıştır.

## Bölgesel Teşvik Uygulamaları

DEĞİŞKENLER	DEĞİŞKEN SAYISI
İstihdam Değişkenleri	8
Rekabetçi ve Yenilikçi Kapasite Değişkenleri	16
Mali Değişkenler	5
Demografik Değişkenler	7
Eğitim Değişkenleri	6
Sağlık Değişkenleri	6
Erişilebilirlik Değişkenleri	5
Yaşam Kalitesi Değişkenleri	8
<b>TOPLAM DEĞİŞKEN SAYISI</b>	<b>56</b>

## BÖLGESEL HARİTA SEGE 2017





## SEGE 2017

1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Aydın	Adana	Afyonkarahisar	Bayburt	Adıyaman
Antalya	Balıkesir	Burdur	Aksaray	Çankırı	Ağrı
Bursa	Bilecik	Düzce	Amasya	Erzurum	Ardahan
Eskişehir	Bolu	Gaziantep	Artvin	Giresun	Batman
İstanbul	Çanakkale	Karaman	Bartın	Gümüşhane	Bingöl
İzmir	Denizli	Kırıkkale	Çorum	Kahramanmaraş	Bitlis
Kocaeli	Edirne	Kütahya	Elâzığ	Kilis	Diyarbakır
Muğla	Isparta	Mersin	Erzincan	Niğde	Hakkâri
Tekirdağ	Karabük	Samsun	Hatay	Ordu	Iğdır
	Kayseri	Trabzon	Kastamonu	Osmaniye	Kars
	Kırklareli	Rize	Kırşehir	Sinop	Mardin
	Konya	Uşak	Malatya	Tokat	Muş
	Manisa	Zonguldak	Nevşehir	Tunceli	Siirt
	Sakarya		Sivas	Yozgat	Şanlıurfa
	Yalova				Şırnak
					Van
9 İL	15 İL	13 İL	14 İL	14 İL	16 İL





## BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARINDA SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı* (%)	OSB ve EB Dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB ve EB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği**/**		OSB ve EB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB ve EB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi				3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi				1 Puan	1 Puan	2 Puan	2 Puan
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği***			-	-	-	-	-	10 yıl

EB: İmalat sanayine yönelik olarak Endüstri Bölgesinde gerçekleştirilen yatırımlar.

\*İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı tüm bölgelerde %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilir oranı %100 olarak uygulanır.

\*\* Teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat aşamasında talep edilmesi halinde, vergi indiriminden yararlanılmamak kaydıyla, desteğin sabit yatırım tutarına oranı, yatırıma katkı oranının yarısı kadar artırılarak uygulanır.

\*\*\* Kadın ve/veya genç istihdamının desteklenmesi amacıyla, kadın ve/veya genç istihdam eden firmaların istihdam desteklerinden yararlanabilme süreleri uzatılmıştır.

-İmalat ve turizm sektöründe belge kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları, 31/12/2025 tarihine kadar KDV istisnasından yararlandırılabilir.

## BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARI

Bölgesel Teşvik Uygulamalarında; Karar ekinde iller itibarıyla belirlenen sektörler, asgari kapasite veya tutarları sağlamaları halinde aşağıdaki desteklerden yararlanır.

### DESTEK UNSURLARI

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Faiz veya Kâr Payı Desteği (3.,4.,5. ve 6. Bölgelerde)
- Yatırım Yeri Tahsisi
- Sigorta Primi Desteği (6. Bölgede)



# YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

BÖLGESEL TEŞVİK  
UYGULAMALARI

ÖNCELİKLİ  
YATIRIMLAR

STRATEJİK  
YATIRIMLAR

GENEL TEŞVİK  
UYGULAMALARI

## 5. Bölge desteklerinden yararlanan yatırım konuları



### Yüksek Teknolojili ürünlerin üretilmesine yönelik yatırımlar

- ❖ İlaç,
- ❖ Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı,
- ❖ Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı,
- ❖ Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler ile saat imalatı,
- ❖ Hava ve uzay taşıtları imalatı.



# Öncelikli Yatırımlar



**AR-GE projeleri neticesinde elde edilen ürünlerin üretilmesine yönelik yatırımlar**



**Savunma alanındaki yatırımlar**



**Orta-yüksek ve yüksek teknolojlili ürünlere yönelik test merkezi yatırımları**



**Belirli otomotiv ve motor yatırımları**



**Madencilik ve Maden Arama Yatırımları**



**Eğitim yatırımları**

(Hava araçlarının kullanım, tamir ve bakımına yönelik eğitim yatırımları dahil)



# Öncelikli Yatırımlar



**Enerji verimliliğine  
yönelik yatırımlar**



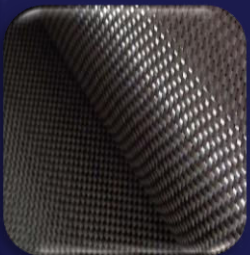
**Atık ısıdan geri kazanım  
yolu ile elektrik üretimi  
yatırımları**



**Sıvılaştırılmış doğalgaz  
(LNG) ve yer altı doğalgaz  
depolama yatırımları**



**Yerli kömüre dayalı  
termik santraller**



**Karbon elyaf veya  
entegre kompozit  
malzeme  
üretimine yönelik  
yatırımlar.**



**Demiryolu taşımacılığı**





# Öncelikli Yatırımlar



**Denizyolu taşımacılığı**



**Havayolu taşımacılığı**



**Asgari 500 milyon TL  
tutarında Orta-Yüksek  
teknolojili yatırımlar**



**Yenilenebilir Enerji üretimine  
yönelik türbin ve jeneratör ile  
rüzgar enerjisi üretiminde  
kullanılan kanat imalatı  
yatırımları**



**Direkt soğutmalı slab döküm ve  
sıcak haddeleme yöntemi ile  
alüminyum yassı mamul üretimine  
yönelik entegre yatırımlar**



**Kültür ve Turizm Koruma ve  
Gelişim Bölgelerinde veya termal  
turizm konusunda yapılacak  
turizm konaklama yatırımları**



# Öncelikli Yatırımlar



**Nükleer enerji  
santrali yatırımları**



**Belirli nitelikteki  
laboratuvar yatırımları**



**Lisanslı depoculuk  
yatırımları**



**Asgari 25 milyon TL  
tutarında 25 Dekar ve üzeri  
yerli aksam ihtiva eden  
otomasyona dayalı  
sera yatırımları**



**Yaşlı-Engelli  
bakım merkezleri  
ve wellness  
yatırımları**



**Çevre Lisansına  
tabi yatırımlar**



**Ar-Ge ve Çevre  
Yatırımları**



**İhtisas SB'de  
yazılım ve bilişim  
ürünleri üretimi  
yatırımları**





# Öncelikli Yatırımlar



**Elektrik veya  
hidrojenle  
çalışan ulaşım  
araçları imalatı**



**Asgari 5.000 m<sup>2</sup> beyaz  
alan şartını sağlayan  
belirli standartlardaki  
veri merkezi  
yatırımları**

Destek Unsurları		Destek Oran ve Süreleri*
KDV İstisnası		✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	40**
	Vergi İndirim (%)	80**
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği***		7 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi	5 Puan
	Döviz / Döviz Endeksli Kredi	2 Puan

\*1-5. Bölgelerde yapılacak yatırımlar için 5. Bölge desteği; 6. Bölgede yapılacak yatırımlar için 6. Bölge desteği

\*\*İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilir oranı %100 olarak uygulanır.

\*\*\* Kadın ve/veya genç istihdamının desteklenmesi amacıyla, kadın ve/veya genç istihdam eden firmaların istihdam desteklerinden yararlanabilme süreleri uzatılmıştır.

-İmalat ve turizm sektöründe belge kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları, 31/12/2025 tarihine kadar KDV istisnasından yararlandırılabilir.



# YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

BÖLGESEL TEŞVİK  
UYGULAMALARI

ÖNCELİKLİ  
YATIRIMLAR

STRATEJİK  
YATIRIMLAR

GENEL TEŞVİK  
UYGULAMALARI

## DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Asgari sabit yatırımın 50 milyon Türk Lirasının üzerinde olması



Yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması



Katma değer in asgari %40 olması



Son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının 50 milyon ABD dolarının üzerinde olması



- Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı (TOSHP) Kapsamında stratejik yatırım olarak desteklenmesi Bakanlıkça uygun görülen yatırımlar yukarıdaki kriterler aranmaksızın stratejik yatırım olarak kabul edilir.
- Rafineri ve petrokimya yatırımlarında katma değer in asgari %40 olması şartı aranmaz.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayi Başkanlığı'ndan alınacak proje onayı ile gerçekleştirilecek savunma sanayine yönelik yatırımlarda yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması ve son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının ellimilyon ABD Dolarının üzerinde olması şartları aranmaz.

## STRATEJİK YATIRIMLARIN TEŞVİKİ

### DESTEK UNSURLARI

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- KDV İadesi
- Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği (**6. Bölgede ve TOSHP Kapsamında stratejik olarak desteklenen yatırımlarda**)

STRATEJİK YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI		
Destek Unsurları		Destek Oran ve Süreleri*
KDV İstisnası		✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı* (%)	50
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği**		7 yıl (6. Bölgede 10 Yıl)
Yatırım Yeri Tahsisi		✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi	5 Puan (TOSHP kapsamında yüksek teknolojlili üründe 10, diğerlerinde 8 puan)
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi	2 Puan
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		10 yıl (Sadece 6. Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar) Diğer bölgelerde, TOSHP kapsamında yüksek teknolojlili üründe 7 yıl, diğerlerinde 5 yıl
KDV İadesi		✓ (Sadece 500 Milyon TL ve üzeri yatırımlar için)

\*İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilir oranı %100 olarak uygulanır.

\*\* Kadın ve/veya genç istihdamının desteklenmesi amacıyla, kadın ve/veya genç istihdam eden firmaların istihdam desteklerinden yararlanabilme süreleri uzatılmıştır.

-İmalat ve turizm sektöründe belge kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları, 31/12/2025 tarihine kadar KDV istisnasından yararlandırılabilir. 500 Milyon TL üzeri stratejik yatırımlarda KDV iadesi uygulaması devam etmektedir.

\*\*\*TOSHP Kapsamında stratejik olarak desteklenen yatırımlarda ürün yüksek teknolojlili ise azami 500, diğerlerinde ise azami 300 çalışan için uygulanabilir.



# YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

BÖLGESEL  
TEŞVİK  
UYGULAMALARI

ÖNCELİKLİ  
YATIRIMLAR

STRATEJİK  
YATIRIMLAR

GENEL TEŞVİK  
UYGULAMALARI

## **Bölge ayrımı yapılmaksızın;**

- Teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile diğer teşvik uygulamaları kapsamında yer almayan ve
- Belirlenen asgari sabit yatırım tutarı şartını sağlayan yatırımlardır.

## **DESTEKLER:**

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti



## ALT BÖLGE DESTEKLERİ

- ❑ Yatırımın OSB/EB'de gerçekleştirilmesi veya aynı sektörde faaliyet gösteren en az 5 beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından entegrasyon sağlayacak bir yatırım yapılması halinde, yatırımcılar vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bir alt bölgede sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.
- ❑ OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre orta-yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlere yönelik yatırımlar, İstanbul hariç olmak üzere 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde 4 üncü bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır. İstanbul ilinde OSB/EB'de, komple yeni yatırım hariç olmak üzere, orta-yüksek teknolojili yatırım konularında gerçekleştirilecek asgari 5 milyon TL, OSB/EB dışında komple yeni yatırım hariç olmak üzere asgari 10 Milyon TL tutarındaki yatırımlara 1 inci bölgedeki bölgesel destekler uygulanır.

## ALT BÖLGE DESTEKLERİ-İLÇE BAZLI UYGULAMA

- 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü bölge illerinin Karar eki EK-7’de yer alan ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar;
  - ✓ İlçenin bulunduğu ilin bir alt bölgesine sağlanan bölgesel desteklerden;
  - ✓ Bu ilçelerin OSB/EB’sinde gerçekleştirilecek yatırımlar ise bulunduğu ilin iki alt bölgesine sağlanan bölgesel desteklerden yararlanır.
- 5 inci bölge illerinin;
  - ✓ EK-7’de yer alan ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlara 6 ncı bölgeye sağlanan bölgesel destekler,
  - ✓ Bu ilçelerin OSB/EB’sinde gerçekleştirilecek yatırımlara ise sigorta primi işveren hissesi desteği, bölgede geçerli olan süreye iki yıl ilave edilmesi, vergi indirimi desteği ise bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmesi suretiyle 6 ncı bölge destekleri uygulanır.
- Bu uygulamalar kapsamında sigorta primi desteği uygulanmaz.



## DESTEK ORAN VE SÜRELERİ

## VERGİ İNDİRİMİ Yatırıma Katkı Oranı (%)

Bölgeler	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	
	Yatırım Katkı Oranı* (%)	Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi İndirim Oranı** (%)
1. Bölge	15	50
2. Bölge	20	55
3. Bölge	25	60
4. Bölge	30	70
5. Bölge	40	80
6. Bölge	50	90

İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için;

\*Her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilir.

\*\* Vergi indirimi oranı tüm bölgelerde %100 oranında uygulanır.

## VERGİ İNDİRİMİ

- Vergi indirim desteği münhasıran teşvik belgesine konu yatırımdan elde edilecek kazançlara uygulanmakla birlikte, 1., 2., 3., 4., 5. ve 6. Bölgelerde yatırım yapan firmalar için, **yatırıma katkı tutarının yüzde seksenini geçmemek üzere yatırım döneminde tüm faaliyetlerinden elde ettiği kazançlar üzerinden uygulanabilecektir.**
- İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için bu oran % **100** olarak uygulanır.

## VERGİ İNDİRİMİ

BÖLGESEL YATIRIMLARIN TEŞVİKİ UYGULAMALARINDA VERGİ İNDİRİMİ				
Bölgeler	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Vergi İndirim Oranı (%)	İşletme / Yatırım Döneminde Uygulanacak Yatırıma Katkı Oranı (%)	
			Yatırım Dönemi*	İşletme Dönemi
I. Bölge	15	50	80	20
II. Bölge	20	55	80	20
III. Bölge	25	60	80	20
IV. Bölge	30	70	80	20
V. Bölge	40	80	80	20
VI. Bölge	50	90	80	20

\*İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için bu oran % 100 olarak uygulanır.

## SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ

Bölgeler	Uygulama Süresi	Destek Tavanı * (Sabit Yatırıma Oranı)	
		Bölgesel Teşvik	Stratejik Yatırımlar
1	2 yıl	%10	%15
2	3 yıl	%15	%15
3	5 yıl	%20	%15
4	6 yıl	%25	%15
5	7 yıl	%35	%15
6	10 yıl	-	-

Stratejik yatırımlar için uygulama süresi 6. bölgede 10 yıl, diğer bölgelerde 7 yıldır. TOSHP kapsamında desteklenen stratejik yatırımlarda destek tavanı uygulanmaz.

\*Teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat aşamasında talep edilmesi halinde, vergi indiriminden yararlanılmamak kaydıyla, desteğin sabit yatırım tutarına oranı, yatırıma katkı oranının yarısı kadar artırılarak uygulanır.



## SİGORTA PRİMİ İŞVEREN HİSSESİ DESTEĞİ

- Genç ve kadın istihdamını desteklemek amacıyla destek uygulamasının bitimini müteakip yatırımcıların Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat ederek talep etmeleri halinde sigorta primi işveren hissesi desteği uygulaması süresince işyerinden bu destek kapsamında muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde Sosyal Güvenlik Kurumuna her ay bildirilen kadın ve/veya genç (18-25 yaş) sigortalılardan çalışma süreleri 1 yılı aşanların sayısı hesaplanarak Teşvik Belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın belgede belirtilen ilave istihdam sayısını geçmemek üzere, hesaplanan sayıda kadın ve/veya genç sigortalı için teşvik belgesinde belirtilen sürelerle her bir yıl için 1 ay ilave edilerek uygulanır.
- Destek tutarı, teşvik belgesinde belirtilen orana karşılık gelen azami destek tutarının hesaplanmasında dikkate alınır.
- Bu destek, 29/06/2021 ve sonrasında yapılan yatırım teşvik belgesi müracaatlarına uygulanır.

## FAİZ VEYA KÂR PAYI DESTEĞİ

Uygulamalar	Destek Oranı		Azami Destek Tutarı (Bin TL)	
	TL Cinsi Kredi	Döviz Cinsi Kredi		
-Ar-Ge ve Çevre -Elektrik veya hidrojenle çalışan ulaşım araçları imalatı	5 Puan	2 Puan	Yatırımın %10'u ve azami 10.000	
Stratejik Yatırımlar	5 Puan	2 Puan	Yatırımın %10'u ve azami 75.000	
TOSHP kapsamındaki stratejik yatırımlar	10 Puan (yüksek teknolojili) 8 Puan (diğer ürün)	2 Puan	Yatırımın %20'si ve azami 75.000	
Bölgesel Teşvik	3. Bölge	3 Puan	1 Puan	1.000
	4. Bölge	4 Puan	1 Puan	1.200
	5. Bölge	5 Puan	2 Puan	1.400
	6. Bölge	7 Puan	2 Puan	1.800

-2012/3305 sayılı Kararın 11. maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen imalat sanayi yatırımları ve TOSHP kapsamında teşvik belgesi alan yatırımlar, İmalata Dayalı İthal İkamesi Destek paketi kapsamında Bakanlıkça ilan edilecek aracı kurumlar tarafından sağlanan TL cinsi kredilerden yararlanabilir.

## FAİZ VEYA KÂR PAYI DESTEĞİ

- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kaynaklı Türk Lirası cinsinden “Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi” kapsamında Stratejik ve Öncelikli yatırımlar için uygulanacak faiz ve kar payı desteği için beş puan; 3. Bölgede yer alan illerin Ek-7’de yer alan ilçelerinin OSB/EB’lerinde, 4. Bölgede yer alan illerin OSB/EB’lerinde, 5. ve 6. Bölgelerde yer alan illerde yapılacak imalat sanayine yönelik (US-97:15-37 kodlarında) yatırımlar için Bakanlıkça ilan edilecek aracı kurumlar tarafından sağlanan krediler kapsamında 5 inci ve 6 ncı bölgelerde yedi puanı, diğer bölgelerde kendi bölgesinde geçerli olan puanı oranında destek sağlanır.
- 5. Bölgede yer alan illerde yapılacak imalat sanayine yönelik (US-97:15-37 kodlarında) yatırımlar için Bakanlıkça ilan edilecek aracı kurumlar tarafından sağlanan krediler kapsamında 7 puan oranında destek sağlanır.

## FAİZ VEYA KÂR PAYI DESTEĞİ

- EK-1’de yer alan 3 üncü bölge illerinin EK-7’de yer alan ilçelerinin organize sanayi bölgeleri veya endüstri bölgelerinde, EK-1’de yer alan 4 üncü bölge illerinin organize sanayi bölgeleri veya endüstri bölgelerinde, EK-1’de yer alan 5 inci ve 6 ncı bölge illerinde gerçekleştirilecek imalat sanayi yatırımlarına yönelik (US-97 Kodu: 15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri için Bakanlıkça ilan edilecek aracı kurumlar tarafından sağlanan ve “İmalata Dayalı İthal İkamesi Destek Paketi” kapsamında Kredi Garanti Fonu tarafından teminatlandırılan TL cinsi krediler ile TL cinsi finansal kiralama işlemleri kapsamında bir kat artırılarak uygulanır.

## FAİZ VEYA KÂR PAYI DESTEĞİ

- 3. Bölgede yer alan illerin Ek-7’de yer alan ilçelerinin OSB/EB’lerinde yapılacak imalat sanayine yönelik (US-97 15-37 kodlarında) yatırımlar için azami destek tutarı 2,8 Milyon TL
- 4. Bölgede yer alan illerin OSB/EB’lerinde yapılacak imalat sanayine yönelik (US-97 15-37 kodlarında) yatırımlar için azami destek tutarı 2,4 Milyon TL
- 4. Bölgede yer alan illerin Ek-7’de yer alan ilçelerinin OSB/EB’lerinde yapılacak imalat sanayine yönelik (US-97 15-37 kodlarında) yatırımlar için azami destek tutarı 3,6 Milyon TL
- 5. Bölgede yer alan illerin Ek-7’de yer almayan ilçelerinde yapılacak imalat sanayine yönelik (US-97 15-37 kodlarında) yatırımlar için azami destek tutarı 2,8 Milyon TL
- 5. Bölgede yer alan illerin Ek-7’de yer alan ilçelerinde yapılacak imalat sanayine yönelik (US-97 15-37 kodlarında) yatırımlar için azami destek tutarı 3,6 Milyon TL
- 6. Bölgede yer alan illerde yapılacak imalat sanayine yönelik (US-97 15-37 kodlarında) yatırımlar için azami destek tutarı 3,6 Milyon TL



## 6. BÖLGE DESTEKLERİ

## 6. Bölge Destekleri



### 6. Bölge için 3 Temel Yaklaşım:

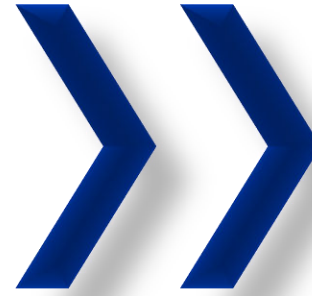
- ✓ Genişleyen Sektörel Kapsam
- ✓ İşgücü Maliyetlerinin Azaltılmasına Yönelik Destekler
- ✓ Finansman İmkanlarının Genişletilmesi





## 6. Bölge Destekleri

GENİŞLEYEN  
SEKTÖREL KAPSAM



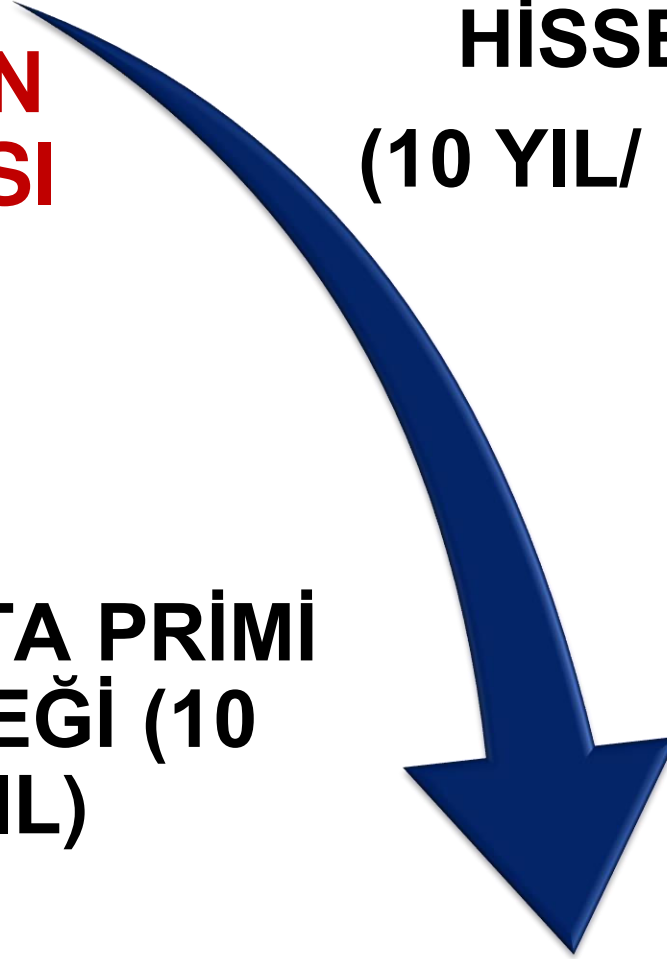
Asgari sabit yatırım  
tutarının üzerindeki  
tüm sektörlerin  
Bölgesel Destek  
kapsamına alınması



**İŞGÜCÜ  
MALİYETİNİN  
AZALTILMASI**

**SİGORTA PRİMİ İŞVEREN  
HİSSESİ DESTEĞİ  
(10 YIL/ OSB'LERDE 12  
YIL)**

**SİGORTA PRİMİ  
DESTEĞİ (10  
YIL)**





## 6. Bölge Destekleri

ASGARİ ÜCRET VE YASAL KESİNTİLER (01.01.2022-31.12.2022 Dönemi)		
	Normal Uygulama	İndirilecek Tutar
Brüt Ücret	6.471,00 TL	-
<b>Sigorta Primi İşçi Payı</b>	905,94 TL	905,94 TL
İşsizlik Sigortası Primi İşçi Payı	64,71	-
Kesintiler Toplamı	970,65 TL	-
Net Ücret	5.500,35 TL	-
ASGARİ ÜCRET VE YASAL KESİNTİLER (01.01.2022-31.12.2022 Dönemi)		
<b>Sigorta Primi İşveren Payı (% 15.5)</b>	1.003,01 TL	1.003,01 TL
İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı (% 2)	129,42TL	
<b>İŞVEREN YÜKÜ</b>	<b>7.603,43 TL</b>	<b>1.908,95 TL</b>



## 6. Bölge Destekleri

1.800 bin TL'ye kadar  
faiz veya kar payı  
desteği

**FİNANSMAN  
İMKANLARININ  
ARTIRILMASI**

Yatırım döneminde yatırıma katkı  
tutarının %80'ine kadar olan  
kısımını, diğer faaliyetlerden elde  
edilen kazançlara uygulama  
imkanı



# YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI

## CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI

# Cazibe Merkezleri Programı

- ❑ Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında 2018/11201 sayılı Karar 25 Ocak 2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- ❑ Görece az gelişmiş bölgelerde yatırım ortamının canlandırılarak üretim, istihdam ve ihracatın artırılması ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması amaçlanmaktadır.
- ❑ Cazibe Merkezleri Programı Kapsamındaki illerin OSB'lerinde gerçekleştirilecek imalat sanayi yatırımları ile çağrı merkezi ve veri merkezi yatırımları desteklenebilir.
- ❑ Program kapsamında 31 Aralık 2022 tarihine kadar yapılacak olan müracaatlar değerlendirilecektir.



# Cazibe Merkezleri Programı

## CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI KAPSAMINDAKİ İLLER





## DESTEK KAPSAMI VE KOŞULLARI

- ❑ İmalat sanayi yatırımları için:
  - Organize sanayi bölgesi veya endüstri bölgesinde gerçekleştirilmesi
  - Asgari 2 milyon TL sabit yatırım tutarı
- ❑ Çağrı merkezi yatırımları için asgari 200 kişilik istihdam
- ❑ Veri merkezi yatırımları için asgari 5.000 m<sup>2</sup> beyaz alan

## MÜRACAAT

- Cazibe Merkezleri Programı Kapsamındaki desteklerden yararlanabilmek için, gerekli belgeler ile birlikte Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na müracaat edilmesi gerekir.
- Bakanlık tarafından ön değerlendirmesi yapılan yatırım projeleri, dönemler itibariyle Değerlendirme Komitesi'ne sunulur.
- Komite tarafından desteklenmesi uygun görülen projeler için Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenir.

# Cazibe Merkezleri Programı

CMP DESTEKLERİ		DESTEK ORAN VE SÜRELERİ
KDV İstisnası		✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	50 (OSB'de 55)
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		10 yıl (OSB'de 12 yıl)
Yatırım Yeri Tahsisi		✓
Faiz veya Kâr Payı Desteği	İç Kredi	7 Puan
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi	2 Puan
	Azami Tutar	1,8 Milyon TL
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		10 yıl
Enerji Desteği		% 30; azami 3 yıl, yatırım tutarının % 25'i, 10 milyon TL



# YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI

## HAMLE PROGRAMI

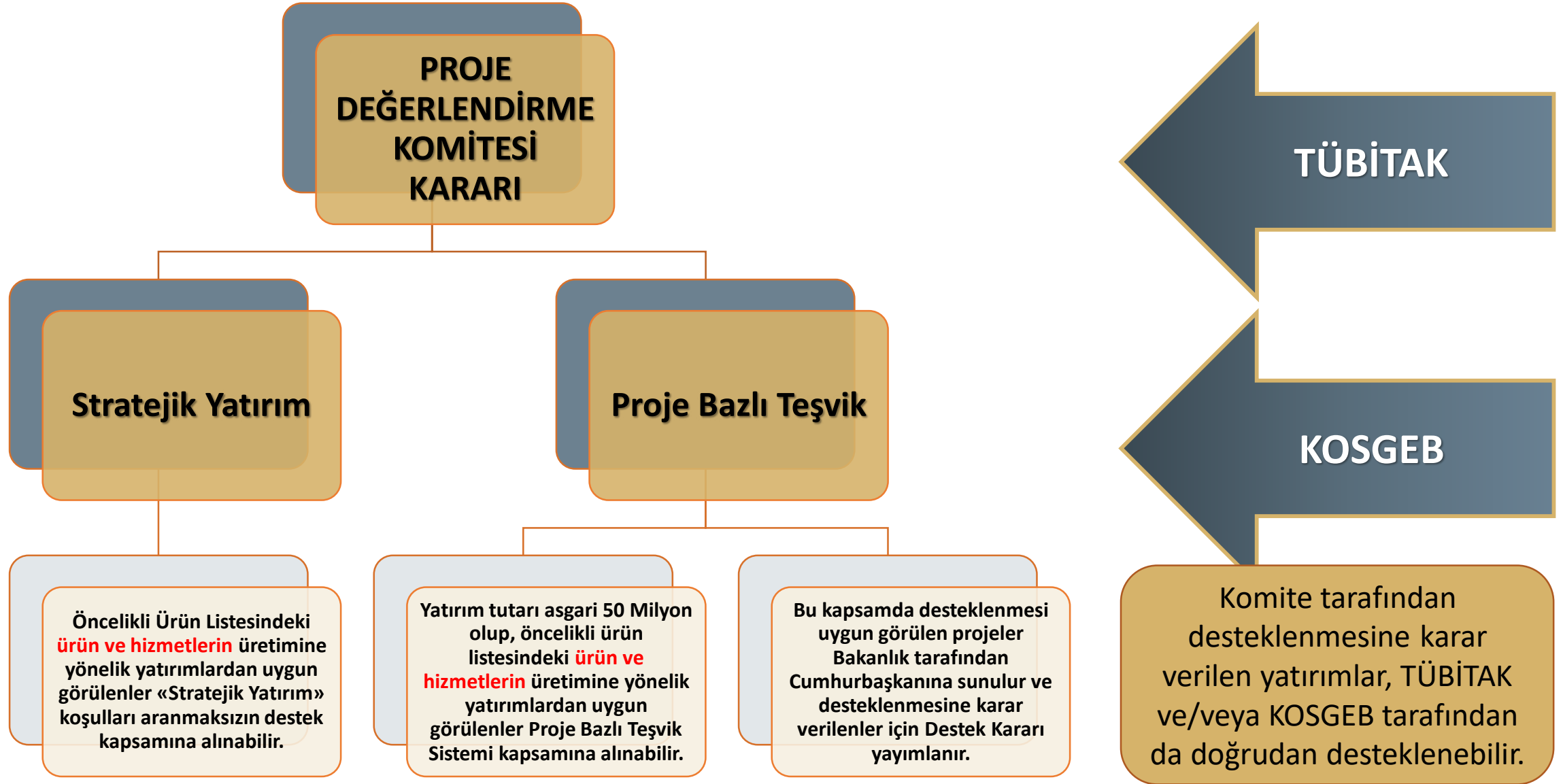


# Hamle Programı

- ❑ Bu program, dış ticaret verileri, talep gelişimi, rekabet yoğunluğu gibi çeşitli kriterler dikkate alınarak, orta-yüksek ve yüksek teknolojili sektörlerdeki ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik ürünlerin «Öncelikli Ürün Listesi» ile belirlenmesi ve bu ürünlerin Ar-Ge, yatırım ve üretim süreçlerinin bütüncül bir yaklaşımla desteklenmesine yönelik bir destek programıdır.
- ❑ Program kapsamındaki başvurular Program Değerlendirme Komitesi'nce değerlendirilerek destek kararı alınır.
- ❑ Program, Bakanlık tarafından belirlenecek çağrı planları dahilinde yürütülür. Programa yapılan başvurular, Program Değerlendirme Komitesi tarafından belirli kriterler dikkate alınarak değerlendirme ve önceliklendirmeye tabi tutulur.
- ❑ Destek çeşidi, oran ve süreleri Komite tarafından belirlenir.

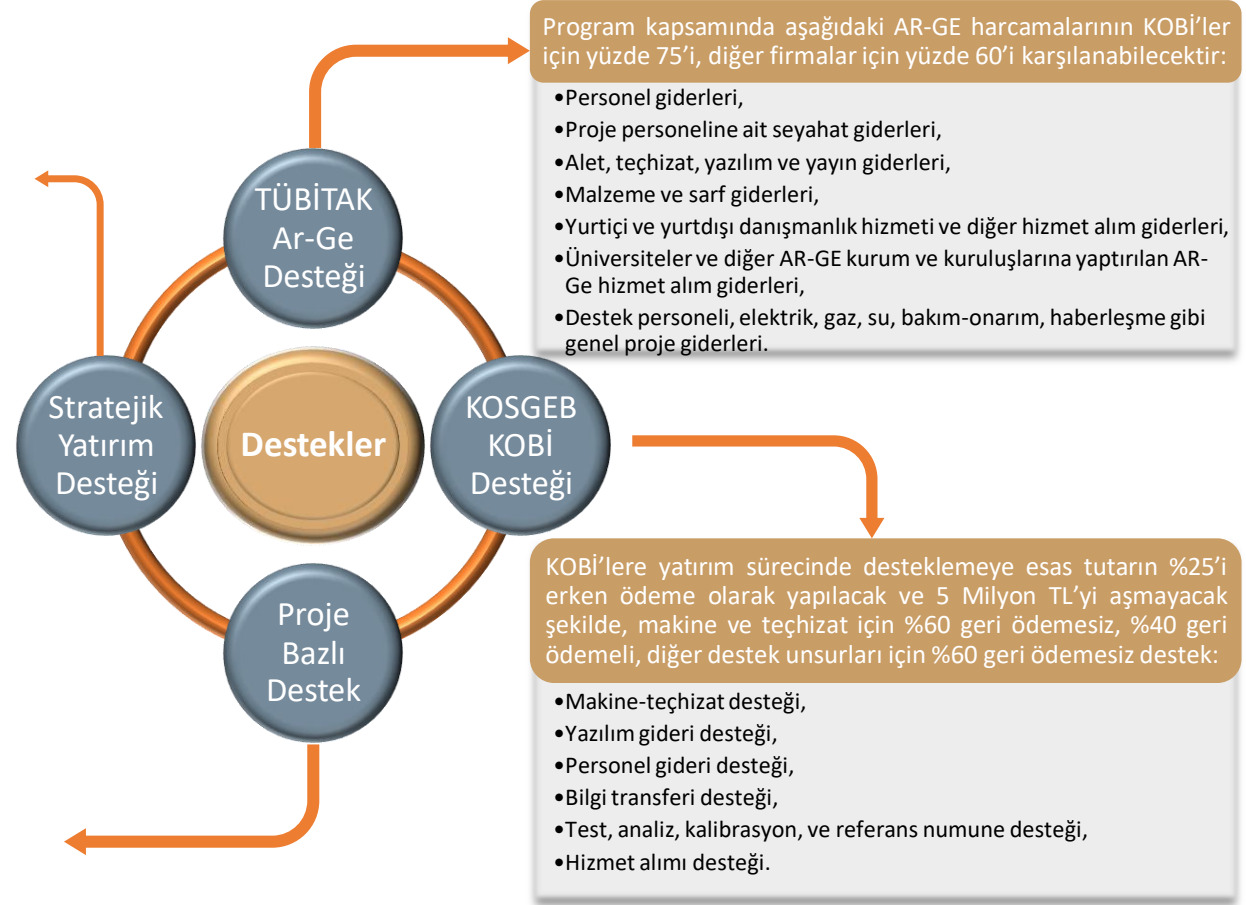


# Hamle Programı



# Hamle Programı

Destek Unsurları	Oran ve Süreler	
	Stratejik Yatırım	Proje Bazlı
KDV İstisnası	Var	Var
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Var	Var
Vergi İndirimi	Y.K.O= %50 V.I.O= %90	Y.K.O= %200 V.I.O= %100
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	6. Bölgede: 10 Yıl Diğer Bölgelerde: 7 Yıl (Asgari Ücret)	10 Yıl (Brüt Ücret)
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği	Yüksek Teknoloji: 7 Yıl Orta-Yüksek: 5 Yıl (Asgari Ücret)	Yok
Faiz veya Kar Payı Desteği	TL Kredi Yüksek T.: 10 Puan Orta-Yüksek T.: 8 Puan Döviz Kredi 2 Puan Yatırımın %20'si 50 Milyon Limiti	10 Yıla Kadar Limitsiz
Yatırım Yeri Tahsisi	Var	Var
KDV İadesi	Var	Var
Enerji Desteği	Yok	10 Yıl Enerji Giderinin Yarısı
Nitelikli Personel Desteği	Yok	20 x Brüt Asgari Ücret 5 Yıl
Sermaye Desteği	Yok	Var
Kamu Alım Garantisi	Yok	Var







**T.C. SANAYİ VE  
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

# **YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARI**

---

    | TCSanayi

[www.sanayi.gov.tr](http://www.sanayi.gov.tr)